

Lục Tỉnh Tân Văn

六 省 新 聞

MỖI TUẦN RA HAI KỲ NGÀY THỨ NĂM VÀ NGÀY CHỮA NHỰT

Số: 548 **BẢN LÊ MỖI SỐ: 0 \$ 06** 1er Août 1918 25 tháng sáu Ấnh Nam Năm Mậu Tuất

DIRECTION ET ADMINISTRATION : **F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon**

GIÁ BÁN	
TRONG BỊA-PHÁP ĐỒNG-DƯƠNG	
Một năm	6 \$ 00
Sáu tháng	3 50
Ba tháng	2 00
Mỗi số	0 06
Đổi chỗ ẽ	0 \$ 20
BAI-PHÁP VÀ CÁC THUỘC BỊA	
Một năm	20fr 00

PUBLICITÉ	
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES	
Le centimetre de hauteur sur 0.066 de large. 1950	
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 centimètres quelque soit le caractère employé.	
BỔ CÁO	
Những lời rao về việc buôn bán nếu ghi rõ đến Bồn-quản thì Bồn-quản sẽ gởi cho một cái bản để ghi phân minh.	

Mỗi tuần lễ xuất bản Hai kỳ

(Journal-bihebdomadaire)

Ngày thứ năm và ngày chúa-nhật, đồng-niên y như cựu giá, còn giá bán lẻ từ 5 là 0\$06.

Bán góp

(Paiement à terme)

Vì nào muốn mua báo góp kỳ từ 1\$00, thì trước hết phải đóng 1\$00, khi đủ 8 số rồi, thì đóng 1\$00 nữa, y như vậy cho đủ sáu đóng, thì có báo các cả năm. Bằng trễ thì không gởi báo. Muốn đóng bạc tại Bồn-quản 162 rue Pellerin hay là tại tiệm Quang-Huy, 32 rue Amiral Courbet là nơi bán lẻ từ số cũng được. Lệ mua báo lẻ từ ngày mùng 1 hay là ngày 15 mỗi tháng.

Bán lẻ

(Vente au numéro)

Có gởi bán cùng Saigon, Chợ-lớn và Gia-định và có cho trẻ đi bán dạo các nơi.

Bồn-quản.

Cách học Quốc-ngữ

(Une Méthode de Quốc-ngữ)

Vấn tiếng của một dân tộc chẳng khác nào một cái xe tự nhiên và mau lẹ để đưa các học thức đến giữa dân tộc ấy đứng mà giảng khai dân trí. Ấy là lẽ có nhiên. Túng sự cuộc Giáo-dục y theo thuộc địa chính sách mà phải dạy quốc ngữ Langsa đi nữa, Tệ quan trường cũng không sao thoát khỏi cái sự dạn dân chúng cho đủ tài lực ngõ hầu hướng cuộc giáo dục ngày tiếng Langsa ấy mà. Và lại trước hết phải bố hóa một cách hẳn hoi cho hơn dân khâm phục cách dạy tiếng Langsa ngày, hướng lựa là tại dạy dân chúng hơn còn tiếm nhiệm cái lợi học: nho là một lối học thua sút với lối học Langsa ta, mà dân chúng trường cái sự thua sút ấy chỉ tại nơi chẳng gặp thời trọng dụng thôi. Hiện nay ta lại còn chưa đủ thể mà bố hóa chữ Langsa cho cùng khắp hương thôn, Tệ quan trường cái sự khinh khuyệt phương thức ấy chẳng phải bởi bắt mau được. Bởi vậy cho nên cái điều lệ học chính mới lập ra đó có dự định lớp Pháp-việt Mông-học ba năm đầu phải học chữ quốc-ngữ cho đến lớp sơ học thì mới học ngày chữ Lang-sa. Nội cuộc tân học đây thì có lớp khi đoán thiết là quan trọng hơn hết

vì là một mối lợi hại cho cả dân si tử trong các trường. Con nít Annam khi mới vào trường liền khi sự học Quốc-ngữ, mà quốc-ngữ chẳng phải chính một thứ chữ riêng của một nước, chẳng qua một cách lập ra mượn văn La-tinh đọc lại mà ám tiếng Annam thôi. Chữ Quốc-Ngữ tự thì chỉ tự thiên hạ cho là một phương thế rõ ràng, chắc chắn và hữu ích hơn chữ-nôm nhiều, rất dễ dàng, rất mau le, như là đem vào biển in, nhưng mà tự thì chỉ tự Chánh phủ chưa công nhận nó là một thứ chữ của Việt-Nam. Bởi vì mà chữ Quốc-ngữ chưa có luật mẹo ràng rẽ, nay Chánh-phủ đã định rằng lớp Mông học phải dùng chữ quốc-ngữ mà phá ngu trẻ em thì luật mẹo quốc ngữ phải có. Chánh phủ phải ra lời-nghị rằng tự từ đi hậu phải dùng chữ Quốc-ngữ mà phải thế cho chữ nôm, chớ nào còn dùng chữ nôm mà làm tờ giấy công thì phải dùng chữ quốc-ngữ mà thay thế trong khi làm báo cũ (khởi sanh từ, hôn thú) ở nhà bán điền thu, giấy nợ nần v.v. Nay Chánh phủ đã như định dùng chữ quốc-ngữ mà phải thế cho trẻ con thì nghĩ phải lập cách thức để dạy chữ quốc-ngữ mới phải lẽ cho. Từ mấy năm nay Tệ quan chủ-nhơn là M. Schneider đã chỉ công lo dọn mọt cách rất hay, rất dễ dạy con trẻ Annam học chữ quốc-ngữ. Cách ấy nay đã tìm được rồi, Tệ-quản đã nghiên cứu từ lâu thấy rõ là công lao để như, tài tinh v song, vì cách ông Schneider bày mà dạy chữ quốc-ngữ ra đây rất hợp với ý hiểu riêng của người Annam minh lắm. Lần đầu tiên ông Schneider có đem phỏ trường tại Ráp-hải Lang-sa Saigon, non nay mở ra ở đây vào trong năm 1912, phỏ trường cuốn vào tân chế với các môn đồ in khác. Nói cho phải hết hữu sự tinh thần hướng, quan Toàn-quyền sai các nhà giáo làm trường đầu vào, thấy sách vở của ông Schneider phỏ trường tại đó bèn ghé mắt xem rồi khen dạy ông đem cuốn văn A B tân chế đó đến cho nho-gia thí nghiệm. Sau Saigon có vài mươi nho-gia đã đem cuốn văn tân chế thì lấy làm khen ngợi chẳng cùng. Ông Schneider bèn ra Trung-kỳ đến ra mắt quan Học-bộ Thượng-thor là ông Cao-xuân-Dục mà dâng cuốn văn tân chế cho ngài xem. Tụy quan Thượng-thor là văn-nhơn thì cụ chưa hề biết đến chữ quốc ngữ là gì mặc dầu, và ngài đã niên cao kỹ trường mà ngài cũng tự lòng ghi sách ra xem thấy cách sắp đặt trình rõ và dễ hiểu cái cơ quan chữ quốc-ngữ rồi liền tại đó. Lập tức ngài nhóm tại Quốc-từ-giam các nho-gia không biết chữ quốc-

ngữ chửi nạo và dạy ông Schneider thí nghiệm cho các ngài nghe, ông Schneider vàng lời đứng giải nghĩa hai giờ đồng hồ thì các ngài nhogia đồng một tiếng khen rằng, cách bày đây để học làm, cứ mua một cuốn văn tân chế rồi một mình học lấy trong ít lâu thì đọc viết chữ quốc-ngữ như chơi. Ông Schneider lấy làm đặc chỉ bèn từ biệt Huế mà ra Bắc-kỳ, đến ra mắt quan Toàn-quyền mà dâng văn A B tân chế và các tờ vì bằng chứng cớ, Khi ấy tại Nam-định đang mở cuộc hướng thi, nay ngài quan Toàn-quyền sẽ già làm Nam-định đồng ngự cuộc xướng danh bản H, ngài bèn dạy Tệ-quản chủ nhơn đến Nam-định thí nghiệm cho các quan giáng khảo xem. Thiệt si này đúng rập một tiếng mà ngài khơn không ngớt. Có nhiều quan trường thế này không biết kỹ tên bằng chữ quốc-ngữ, liền nói: vài ngày nữa chúng tôi sẽ ký tên bằng chữ quốc-ngữ được như chơi. M. Darles là quan đại biểu Chánh-phủ trong cuộc Hướng thi, có làm một tờ phỏ về việc thí nghiệm văn A B tân chế của M. Schneider. Khi tiếp được tờ phỏ ấy rồi, thì quan Thống-sứ Bắc-kỳ liền từ tờ cho Hội-lo việc quảng khai dân trí xét lại coi văn A B tân chế đó có giá trị về việc giáo dục chăng? Hội ấy nhóm lại tại dinh quan Thống-sứ thì ông Schneider có ông Nguyễn-văn-Vinh theo trợ lực, đứng giải nghĩa ràng rẽ cho Hội viên rõ ràng nhờ văn A B tân chế này mà con trẻ học chữ quốc ngữ mau le chẳng cần ai dạy, cả Hội đều khen và có lập tờ vì bằng làm chứng. Sau rồi ông Schneider có trình cho Hội đồng xét các sách học. Hội ấy có lời nghị bầu cử ngày 17 septembre 1916. Hội đồng đã từng chấp thuận dung văn A B tân chế của ông Schneider và có lời ban khen ông Schneider và các người giúp việc với ngài đã ra dạy công lập nên cuốn văn ấy. (Sau sẽ tiếp theo) T. T. V.

AU-CHÂU CHIẾN SỰ (Autour de la guerre) Súng to (Supercanon)

Thuở xưa bên Trung-công đánh giặc bằng giáo gươm, cung tên, binh hoặc đi bộ, hoặc cỡi ngựa, cỡi voi, cỡi lừa, hoặc ngồi xe kéo là Thăng. Bởi đó tên lính nam anh và võ nghệ cao cường thì làm tướng. Sau lần lần Chinova bày thuốc súng mới đúc súng đồng mà đánh giặc, tụy bày đó mà không traу đòi cho tới bực hay, tới bực xho. Từ ngày Âu-châu phát minh thiên hạ lo ăn học, kê traу văn-chương, người traу cách-trị, kê lại lo việc binh-tho, chuyên lo bày khí-giải đánh giặc, bày đá thú súng bắn mạt le.

Nhưng mà cũng chưa cho là hoàn toàn y giặc một ngày một ó xa mà chóng cừ nhau, chớ không có xấp lại gần như khi trước baoi vậy. Nếu ó xa mà đánh nhau thì phải bay súng bắn cho xa, bởi vậy bên Đức-quiên ban đầu bày ra súng đại-bát nặng để phá thành, đến sau bày ra súng óchax có 120 kilom, nư bên tráp-phi lot vào thành Paris, bên Đức-minh cũng có bày súng to như Đức-quiên, cũng có bày súng bắn đi xa. Đương kim tại lo đúc súng Ká-rúp ó A-lê-manh họ đang lo đúc thứ súng bắn cho đến 140 kilomét, bẻ các bản lên đến 35 kilomét, chừng họ xướng thì tráp-phi lại có chun vít đưa hơi, chớ không vit ngược lại thì tráp-phi rớt xuống. Bên xít Bô-tu-ganh có một quan lạc-vi đưa bay một cái súng to, bản xa 130 kilomét cho đến 140 kilomét. Những đám giặc to xưa nay (Les grandes batailles mondiales) 1° Đám giặc Langsa đánh với Ô-trích trong năm 1805 tại trận Ô-tê-tích: Binh Langsa..... 6 quân rưỡi. Binh Ô-trích..... 8 quân hạ. 2° Đám giặc Langsa đánh với Ba-rút-xen trong năm 1806 tại trận Lê-na: Binh Langsa..... 5 quân tr. Binh Ba-rút..... 5 quân hạ. 3° Đám giặc Langsa đánh với Ô-ricch trong năm 1809 tại trận Ho-cá-rum: Binh Langsa..... 12 quân môt. Binh Ô-trích..... 12 quân môt. 4° Đám giặc Langsa đánh với Rút-xi trong năm 1812, tại trận Bô-rô-dj-nô: Binh Langsa..... 13 quân. Binh Rút-xi..... 12 quân môt. 5° Đám giặc đánh với Anh-lê, Ba-rút trong năm 1815 Nhâ-hai-tuân tại trận Ho-la-tê-lô: Binh Langsa..... 7 quân hạ. (Binh Anh-lê..... 7 quân 2 trâm. Binh Ba-rút..... 7 quân hạ. 6° Đám giặc Langsa đánh với Ba-rút trong năm 1870, tại trận Xe-dan: Binh Langsa..... 9 quân. Binh A-lê-mán..... 13 quân tr. 7° Đám giặc Nhứt-Nga trong năm 1904, tại trận Liền-đông: Binh Nhứt..... 29 quân. Binh Nga..... 18 quân. Tại trận Thanh-Kinh, trong năm 1905: Binh Nhứt..... 31 quân. Binh Nga..... 40 quân. 8° Đám giặc trong kinh (Biên A-lê-mán): Binh Pháp..... 300 quân. Binh Đức..... 300 quân. (Áo nghĩa Sĩ) (Sammogis allemande) Quân giặc A-lê-mán đã bày ác-khi, lai bày, thú đầu sanh lừa, nay lại bày bộ thuốc độc vào các thơ của lính tu gởi về thăm nhà, ai mà xê thơ ấy xem thì sẽ hít nhiễm thuốc độc mang hại, Giặc gì mà trái phép văn bang, đứ đứ phước kỳ mưu thần. Đàng thì triển tập binh sanh chi lực mà tại hai bên sinh, chừng mạt bình giặc thì đem thuốc độc rải khắp gian, thiên hạ ai cũng nhiễm thuốc như mạt qui, làm sao mà tránh được, lại làm sao mà ngăn ngừa với thiên hạ, đức thế làm lung, đức sang an nản là sự để mướn rồi. Vì Đức thanh nghĩ coi lời rằng: Đức thế bắt kẻ ý tột, hề ỹ tập rồi thì chịu sao nỗi với đời.

A-lê-mán dùng máy bay mà vận lương; mới rồi nó làm trật tay rớt xuống trận tiền Ang-Lê một con bò và 2 thùng đạn.

CIGARETTES DIVA

Thuốc diển hiện là Cigarettes Diva là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô, cò, và khỏi mang sự bình hoàn, vì thuốc này không có nhựa như các thứ thuốc khác, khi nó thơm tho và diển lẫm.

Mỗi một gói thuốc này đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong những gói có để một cái giấy Bon-Prime (Bon-Prime) từng lổng hoặc một cái ống-hở, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dờ sữa nữa. Như ai đang những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xôi đến không đặng, thì gửi thư và miếng giấy mình đặng cho ông sẽ gửi môn đồ của mình đặng đó lập tức. Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

A. FRASSÈTO

Géomètre civil. — 108 B' Charner Saigon

LEVÉ DE PLANS-EXPERTISES

On demande de bons piqueurs
Bons appointements

Trà Mộng-tiên có thứ thiệt mà cũng có thứ giả, mua đâu quen đó, đừng lầm. Hả giá 1 \$ 50.

TRỊ BỆNH YẾU PHÁP

(Cassia medicana)

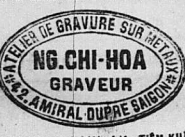
Chưa trị bệnh cho trong nhà eo một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rai, hoặc nóng lạnh, thì vị không đáng tiền, thì hãy mua rượu Cassia mana là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rượu khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thế thứ, hãy nói cho phải, cái về sẽ đặng nhân trấp.

Cả bán trong các tiệm hàng rượu

ATELIER de GRAVURE sur MÉTAUX & MARBRES

Plomb, Dore, Argent, Cuivre, etc.

En Tous Genres
Prix Modérés

Kính trình chư quý vị tôi có lập TIỆM KHẮC CON DẤU ĐỒNG VÀ MÚ THUNG (TIMBRES CUIVRE ET CAOUTCHOUC) bằng đồng, chạm mồi bia đá chạm thép để mã (pierres tombales), có đủ thứ con dấu lạ. Quý khách muốn dùng kiểu nào xin gửi thư cho tôi thì tôi sẽ gửi catalogue cho coi và giá tiền nào thì tôi hết lòng làm cho vừa ý và tính giá thiệt rẻ, tôi rất đợi ơn vớ cùng.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
GRAVEUR
42, Rue Amiral-Dupré. — SAIGON

HÃY HỎI THỨ HỘP QUÉT HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

Buyn TONI-KOLA SECRETAT là rượu rất bổ hơn các thứ rượu khác, bổ nước đi vào thể thành thể rượu rất vớ sanh.

Hãy coi hẳn hẳn thì mới biết TONI KOLA
Mình hàng DENIS frères từ mà thôi.

Nhà DENIS frères tại Saigon rao riêng cho các bạn hàng rằng: Các thứ rượu khác của hãng rất kỹ càng. Hàng sang lòng gửi bán giá và mẫu rượu cho không miễn là phải có xin thì đặng.

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐAM

THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông lương-y GUILLÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đưỡng của quan lương-y GUILLÉ lấy làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHÉ, đau trong TÌ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÀN, ĐAU MINH, RẾT VỎ ĐÀ, hoặc CHÓI NƯỚC, BỆNH KIẾT, BỆNH HỒ ĐAI, BỆNH CŨM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có TRÙNG LÃI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rờ tiền và rất kiên nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bệnh gốc bởi ĐAM hay là MẮT phất ra thì uống số hay lẫm.

Một ki thuốc trị đam nào mà không có đầu kỳ tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỔ
nếu cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillé.

Có bán cả ở nhà của ông PAUL GAGE FILS, ở phố hàng số 7, số 8, ở phố GREVILLE ST GERMAIN môn bài số 8, ở phố THÀNH PHẢI.

VÀ TRONG CÁC ĐƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOAN CHẤT THỦY

(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYÊN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ở | Trị bệnh đau Thận, bệnh đau Bụng-quang, bệnh Trướng-Thạch-tâm-bệnh (kể) — Đau mỷ chỉ liệt-tâm.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bệnh đau gan và bệnh đam.

VICHY HOPITAL trị bệnh thương tí, trường nhiệt.

Hãy coi chừng để giả mạo, khi mua phải chỉ cho trắng thứ nước nào mình muốn uống.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ là muối tự nhiên trong nước suối kỳ mà ra. — Có hợp và có rờ

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đặng nước mỷ (mối-khi-chất).

SAIGON

Hiệu vải này là hiệu riêng của
Hàng BERTHET, CHARRIERE VÀ CÔNG-TY
ở đường Kinh-lấp, số 68, SAIGON
Vải nào mà có dính hiệu này thì là một thứ vải thượng hạng vớ song.

THƯƠNG HẠNG WHISKY

hiệu này
CHANG LÀ RƯỢU VUA
trong các thứ
WHISKY

Uống nó vào đã dặng
BỔ DƯỠNG
mà lại
VUI VẺ

RƯỢU COGNAC

HIỆU
HENNESSY

là một thứ rượu
TỐT THƯƠNG HẠNG

Ấy là rượu vua trong các thứ rượu Cognac. Các hiệu rượu khác biết sao bì lập.

Bực thượng lưu các quan các nhà thơ hương dều ưa nó lắm, chỉ cần COGNAC HENNESSY mà uống cho chàng hề chịu thứ khác.

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER
Certifié l'insertion. ....
Saigon, le 19

Vu pour légalisation de la signature
de M. ....
Saigon, le 19
Maire de la Ville de Saigon

Saigon — Imp F.-H. SCHNEIDER
Certifié le tirage à
Mille huit cents exemplaires
Saigon le 15 Août 1918